

Grúz diákok Szegeden

Ötnapos fővárosi tartózkodás után pénteken érkeztek Szegedre a Radnóti gimnázium cserepartnerei, a tbiliszi 147-es számú középiskola tanulói, Anzor Csapidze igazgató vezetésével. A 30 tagú csoport öt napot tölt itt, s gazdag program keretében ismerkednek a város nevezetességeivel. El látogatnak a Fehér-tóra, Ópusztaszerre, Hódmezővásárhelyre és Szentésre, hajókiránduláson vesznek részt, megtekintik a botanikus kert, a Szabadtéri Játékok próbáit.

Az elmúlt nyáron a Radnóti gimnázium kosarasai jártak Tbilisziben. Az akció olyan jól sikerült, hogy az idén nyáron is megismétlik, a jövőben pedig rendszeressé kívánják tenni. Az elkövetkező nyáron énekkarok cseréjét tervezik. A radnótisták még e hónapban vizsgonozzák a látogatást, július 20-án indulnak repülőgéppel Tbiliszibe.

Matematikai diákolimpia

Pénteken a budapesti Kaffka Margit Gimnáziumban megkezdődött a XXIII. nemzetközi matematikai diákolimpia. A Művelődési Minisztérium, az Országos Pedagógiai Intézet és a Bolyai János Matematikai Társulat rendezésében lezajló olimpián öt kontinens több mint 30 országának négy-négy diákja vesz részt.

A verseny szombaton folytatódik. Eredményét július 13-án hirdetik ki a Budapesti Kertészeti Egyetemen.

Hálózatbővítés a nemzetközi távhívásban

A posta újabb állomásokat kapcsol be a nemzetközi távhívásba. Július 16-tól a kecskeméti, a szegedi, a győri, kiskunrozsmai, deszki, mórhalmi, kisteleki, rózskai és szőregi előfizetők is közvetlen tárcsázással hívhatják mindazon országok előfizetőit, amelyek részt vesznek a nemzetközi távhívásban.

Külföldi előfizetők hívásakor először a nemzetközi távhívás forgalomválasztó számát, a 00-át kell tárcsá-

zni. Ezt követően — a tárcsahang megjelenése után — folyamatosan hívni az ország hívószámát, a város körzetszámát és a hívott előfizetői állomás számát.

A nemzetközi távhívásban éjjel-nappal azonos tarifa szerint történik a díjazás.

A városokban e célra kijelölt utcai nyilvános állomásokról tízfórtos pénzterméssel először a nemzetközi távhívásban.

Hétvége — közösen

A tizenévesek szabadidő-kihasználásáról

Eppencsak elkezdődött a vakáció, de máris megvan a következő tanév „menetrendje”. A legfontosabb változás: szeptembertől szabad lesz minden szombat az általános és a középiskolákban.

A megrövidült oktatási hét kétségkívül az eddiginél is alaposabb felkészülést, fe-szített munkatempót követel majd tanártól, diáktól egyaránt. Az elmúlt tanévben — számos középiskola mellett — szűkítően általános iskolában folyt kísérletként ötnapos tanítás. A gyerekek túlterhelése általában heti másfél-két órával növekedett, tehát nem számottevően. A tagozatos osztályokban azonban már igen. És nagyon sok a tanórán kívüli elfoglaltságuk.

Elgondolkodtató s egyben figyelmeztető tapasztalat, hogy a gyerekeknek több mint egyharmada ma több időt tölt az iskolában, mint a felnőttek a munkahelyükön. S közben szusszanásnyi kikapcsolódásra sincs igen módjuk. Az órák szünetek hovatovább már csak arra elegendők, hogy átvonuljanak az egyik szaktanteremből a másikba. A napközis foglalkozások — üdítő játékok, mozgás hián — ugyancsak fászszerű számukra.

Lazítás, erögyűjtés

Ilyen körülmények között különösen nagy jelentőségű van a szabad szombatoknak és a vasárnapoknak, feltéve persze, hogy azok valóban lazítást, az erögyűjtést szolgálják. Csakhogy még mi, felnőttek se tudunk igazán élni az ötnapos munkahét nyújtotta előnyökkel, a meghosszabbított hétvégekkel. Ezekre a napokra marad többnyire a nasytakarítás, a mosás, a különmunka. S ha érezzük is a pihenés hiányát, legfeljebb elintézzük egy lemondó sóhajással.

Ami „hosszabb távon” aligha megoldás. Főképp nem az egy gyermek számára, akiknek egészséges testi és szellemi fejlődéséhez elengedhetetlen a mozgás, a játék, a pajtasokkal és a szülőkkel való tartalmas együttlét, a közös élmények sora. Az eddig nem, élmény, ha csak nyüglődik, látatlankodik körülöttünk, vagy egész nap a tévé előtt ücsörög. Arról nem is szólva, milyen veszélyekkel járhat, ha kis sorstársaihoz csapódva az

utcaikat rója, s unalom-üzésképpen „izgalmas”, fel-nőtpuikkasztó csínyeken töri a fejét...

Mi legyen hát a hétvégek? Sok minden — lehet. Gyalogtúra és múzeumlátogatás, vetélkedő és focimeccs, hajókirándulás vagy bábszínház. Az iskolák nem csupán az új munkarend szerinti tanórákra, hanem a hétvégekre is igyekeznek felkészülni. Velük együtt a köznevelődési intézmények és a társadalmi szervezetek — köztük az úttörőszövetség — is megpróbálnak segíteni a családoknak; ötletekkel, programokkal hozzájárulni a szabad idő értelmes eltöltéséhez.

A szülők bevonásával

Az iskolától azonban nem várható el — és nem is kívánható a pedagógusoktól —, hogy a szabadnapokon is ellássák a gyerekek felügyeletét, s helyettünk gondoskodjanak szórakoztatásukról. A tanárokat ugyancsak megilleti a pihenés, nagy szükségük van rá. Más kérdés, hogy alkalmanként elviszik majd a gyerekeket egy-egy kirándulásra például. S ha már a kirándulásokról tartunk: bizonyára megoldható, hogy a szülők is részt vegyenek az osztály vagy egy kisebb csoport természetjáró programjában, egymást váltva, tehermentesítve a pedagógusokat. Jó alkalom lehet ez a gyerek pajtasainak megismerésére, és a többi szülővel való barátkozásra, akikkel nyilvánvalóan nem egy közös téma akad majd. A túsághoz hasonlóan sor kerülhet mozilátogatásra vagy mondjuk egy jókedvű délelőttre a Vidámparkban, netán egy „vizes” vasárnapra az uszodában.

Változatossá tehetik a hétvégeket a köznevelődési intézmények. Az úttörőszövetség arra törekszik, hogy az úttörőházak — mint sa-játos művelődési, ifjúsági és nevelési intézmények — minél gazdagabb programokkal várják a gyerekeket, meg — nem tévedés! — a szülőket ugyancsak. Ötletes kezdeményezéseikkel kialakíthatók olyan időtöltési formák, amelyekben mindkét korosztály megta-

lálja a maga szórakozását, amelyek hasznosak és vonzóak gyermekeknek, szülőknek egyaránt.

Támogatás

Az iskolai sportpályák hétvégi nyitvatartása ugyan-csak megannyi együttes játékra, felüdülésre adhat módot. A gyerek számára igazi élmény, ha együtt ruháti a bőrt a papával, ha legyőzi ping-pongon a mamát. Azt már csak éppen megemlítve, milyen egészséges kikapcsolódás egy-egy sportos délelőtt, délután a mozgástól elsokot, felnőtt számára.

A gyerek szívesen barátkozik, igényt tart a pajtasokra, saját kis társaságára. Az úttörőszövetség támogatja a spontán alakuló gyermekközösségeket, segíti hasznos, öntevékeny kezdeményezéseiket. A gyermek-társaságok kis programjainak kialakításában megint, csak elkél a szülők segítsége. No nem a játékaikba való beleszólásra, szigorú felügyeletre gondolunk, hanem arra, hogy ötleteinkkel gazdagítsuk szórakozásaikat, adjunk módot, hogy minél többet lehessenek együtt.

Az iskolák, a művelődési házak, a társadalmi szervezetek persze csak különböző rendezvényekkel és át-lásokkal járulhatnak a hétvégekhez. Rajtuk, szülőkön múlik, hogy miképpen élünk a lehetőségekkel, s valóban tartalmasan, szépen töltjük-e el a gyerekekkel a szombatot, a vasárnapot.

Kende Katalin

Nyári színház Pécsen

Megkezdődött a bemutató-sorozat Pécsen, a nyári színház programjában. *Rezek* címmel groteszk, játékos balettműsorról avatták föl a villányi Szoborparkban a nyári színház új helyszínét. A Szársomlyó-hegy oldalában, csiszolt kőtömbökből amfiteátrumszerű nézőteret alakítottak ki a jelenleg ott dolgozó hazai és külföldi szobrászművészek; előtte főleg kamarabaettek előadására alkalmas tánctérrel, illetve játéktérrel. Az első előadást tömeges érdeklődés, nagy siker fogadta.

Eck Imre új kamarabalettje, a *Lót leányai*, ugyanolyan érdeklődést vonz, mint a három évvel ezelőtti bemutatót *Enekek éneke*, amely azóta is műsoron van. Nem kevés-

VITA

Mennyit ér a diploma?

A jövedelmi arányokról

A vitasorozatot olvasva meglepődtem azon a kijelentésen, mely szerint a diplomásnak háromszor annyit kellene keresnie, mint egy segédmunkásnak. Vitathatatlan, hogy a diplomás többet érdemel, mint egy segédmunkás, azonban a 3:1 arány túlzott a következő szempontok, gondolatok figyelembevételével:

A szocialista társadalom tulajdonképpen humanitáson alapuló közösség, minden dolgozó ember fontos, egyenlő tagja a társadalomnak a munkáján keresztül is. Ebből következők az egyenlő munkáért egyenlő, közel egyenlő anyagi megbecsülés. A túl egyenlőtlen anyagi megbecsülés egyenlő jelentőségű munka esetén ellentétben áll a szocialista társadalom alapelvét — azaz az osztály nélküli társadalom elvével. (A szocialista társadalom nem osztály nélküli társadalom! A szerk.)

A megélhetés alapja a munka. A diploma csak a munka egyik eszköze, a munkán keresztül realizálódik. A diploma megszerzése nagy cselekedet, mint egy nagy verseny megnyerése, azonban egy versenyből egész életet át nem lehet megélni. Azon, hogy melyik munka nehezebb, lehetne vitatkozni; a közmondás szerint minden munkának megvan a maga nehézsége, s valahol itt az igazság. Más kérdés az, hogy ha minden munkához a megfelelő ember kerül — biológiai szakmai, gyakorlati, emberi szempontból —, akkor az a saját munkáját örömmel, könnyedén, megelégedéssel végzi a társadalom javára.

Manapság az emberek többsége diplomás foglal-

kozást választ, illetve szeretne választani. Ez a jelenség valószínűleg kapcsolatban van az emberiség biológiai, pszichológiai „fejlődésével”, a szellemi munkához való fogékonyság fokozódásával — ám a munkásszféra társadalmában vajon miért akar a kelletnél kevesebb ember fizikai munkás lenni? A társadalomban jelenleg a fizikai munkások, segédmunkások iránt nagyobb az igény, és a kereslet-kínálat törvénye az anyagi megbecsülést is joggal befolyásolja.

A munkakörülményeket összehasonlítva a mérleg még mindig általában a diplomások, szellemi foglalkozásúak felé billen. Diplomásoknál tiszta munka és szabadabb munka; munkásoknál por, zaj, szalagnormák.

A segédmunkás ma már tulajdonképpen nem teljesen szakképzetlen és tudatlan. A nyitott szemmel járó, érdeklődő ember jelentős szakmai és általános tudást szerezhet és szerez diploma, szakképzettséget igazoló papír nélkül is, a munkahelyen látottak, tanultak alapján; televízió, könyvtár, előadások látogatásával stb. A szocialista társadalom terveihez szerepel a műveltség diplomás munkás, illetve műveltség segédmunkásréteg kialakítása. Az előzők ellenére szerintem a segédmunkásokat egyes nem hivatalos körökben még mindig lebecsülik, a diplomásokat viszont nagyobb bérést tartják.

A diplomások munkája ma már általában egvszerűbb és könnyebb. Olyan diplomás munkakörök vannak, amelyek ellátásához elég egy kisebb terület is-

merete, a tanultak egy töredéke. Másrészt a szellemi munkát, mind az alkotót, mind a vezetőit megkönnyíti, illetve megkönnyítheti az elektronikus számítógép alkalmazása. Szerintem gyakorlatban a vezető diplomás felelőssége sem olyan nagy, az esetleges büntetés nagyságát is figyelembe véve, hogy többszörös juttatást érdemelne.

Sajnálattal tapasztalható, hogy a diplomások egy része, csak a diplomáért — mint „státuszszimbólumért” — tanul, valójában a diplomát csak az érvényesülés érdekében szerzi meg, a tanultak alapján végezhető munka szeretete nélkül. Az az igazi diplomás, tudós, aki az anyagi és érvényesülési szempontokat háttérbe helyezve, mint egy „megszállott” eredményesen dolgozik, alkot, kutat a társadalom, az emberiség javára. Az ilyen kiemelkedő emberket, tehetségeket viszont a szocialista társadalomban is becsülni kell megfelelően.

Összességében nézve az eddigi cikkeket, véleményeket, az itt leírt szempontokat, a történelmet, a „nosztalgia” is, szerintem a diplomások és segédmunkások keresetének, jövedelmének helyes aránya 1,5-2:1 a diplomások javára. Ebben nincs benne a diplomások újtó, feltaláló, elismert tudományos munkájáért járó kiegészítés. Esetleg szóba jöhet kiemelkedő diplomások, tehetségek tanulási évek miatt kieső keresetük részleges, vagy teljes megtérítése, vagy az ösztöndíj növelése. A közölt arányszám egyenlő teljesítményekre vonatkozik.

Abraham Levente technikus

Szinkronban a korrall

Nyári egyetemek Szegeden

A szegedi Ünnepi Hetek két rangos rendezvénye, a TIT Csongrád megyei szervezőtétel pedagógiai és művelődésméleti nyári egyetemé, ma már országos hírű.

E továbbképző fórumok rendezői tematikájukat mindig a kor igényeire igazítják. Aktuális, társadalmi jelentőségű problémákból választják ki a legégetőbbeket. Így az elmúlt időszakban a pedagógiai nyári egyetemek résztvevői megvizsgálták többek között a képességfejlesztés és tehetséggondozás, a szocialista nevelőiskola, az iskolai értékelés, a rendszerelmélet és pedagógia kapcsolatának legfontosabb kérdéseit, tennivalóit. A művelődésméleti kurzusok kulturális és köznevelődési életünk legfőbb eredményeit és megoldásra váró gondjait

tárták fel, így többek között szó volt a köznevelődés didaktikai és metodikai problémáiról, érték és kultúra, gazdaság és kultúra kölcsönhatásairól.

Mivel vívta ki népszerűségét a TIT két vállalkozása? Elmélet és gyakorlat kölcsönhatásait általában nem könnyű megteremtetni. De a szegedi rendezvényeken az elméleti előadások mellett mindig nyílik lehetőség a kötetlen beszélgetésekre, a tartalmas tapasztalatserésekre, a gyakorlati módszerek tanulmányozására.

A pedagógiai nyári egyetem közeledik megalakulásának 20. évfordulójához. Az idei, 19. programsorozatot július 13-án, kedden délelőtt az MTA Szegedi Biológiai Központjának előadótermében dr. Ágoston György, a neveléstudományok doktora, tanszékvezető egyetemi tanár, a nyári egyetem igazgatója nyitja meg. A július 20-ig tartó sorozat tematikája *erkölcs és ifjúság kapcsolata*, az erkölcsi nevelés aktuális kérdései. Ehhez kapcsolódva 15 előadás hangzik majd el. Nyitányként *Barabás János*, az Állami Ifjúsági Bizottság titkára A tár-

sadalom és az ifjúság viszonyának új jellegzetességei a 80-as években címmel tart előadást.

A művelődésméleti nyári egyetem, mely július 22-én nyitja kapuit, 11. évadjában a *köznevelés és köznevelődés kapcsolatrendszerét* vizsgálja. *Szabó G. Lászlónak*, a megyei tanács elnökhelyettesének, a TIT Csongrád megyei szervezete alelnökének megnyitóját után az első előadást dr. Kornidész Mihály, az MSZMP Központi Bizottságának osztályvezetője tartja. A nyolc nap során *húsz előadást hallgathatnak meg* az érdeklődők.

E két fórum kisugárzó ereje szinte felmérhetetlen, hiszen azok a pedagógusok, oktatók és köznevelődési szakemberek, népművelők, akik Szeged nyári egyetemén a legfrissebb kutatási eredményekkel ismerkedhetnek meg, mindennapi munkájuk során hatványozott sikereket érhetnek el. De nemcsak szellemi gyarapodásra érkeznek Szegedre. Lehetőséget ad ez a város pihenésre, kikapcsolódásra, kulturális gazdagodásra, szórakozásra is.

Új kiállítás

Szárnyas oltárok

Új állandó kiállítás megnyitására készül a Magyar Nemzeti Galéria. A restaurátorok még a múkincek egyes darabjait állítják helyre, illetve konzerválják azokat.

A tálalt évtizedek óta a középkori művészetet bemutató első nagy kiállítás lesz Magyarországon: elsősorban

XV-XVI. századi, teljes egészében vagy egyes darabjaiban fennmaradt szárnyas oltárok sorozatát fel s történetileg, időrendileg illeszkedik a Galéria művészeti korokat bemutató kiállításainak sorába.

Az új állandó kiállítás október első napjaitól várja a közönséget.